

חומי-שומי

חי פעם איכר זקן והיו לו שלושה בנים. שני הבוגרים עסקו במשק, עבדו וטרחו, והצעיר, איוון-הטיפשון התבטל, אהב ללכת ליער לאסוף פטריות, ובבית לרוב ישן על התנור. כשזמנו של אבא הגיע, הוא קרא לבניו ואמר "אחרי שאמות תבואו שלושה ימים אלי לקבר ותביאו לי לחם." אלא היו המילים האחרונות שלו.

אבא מת ולילה ראשון אחרי הקבורה בא תורו של
הבן הבכור ללכת לקברו של אבא. אך הוא, ספק
פחד, ספק עצלנות אומר לאחיו הצעיר "וואניה,
תחליף אותי הלילה. לך לקבר של אבא במקומי.
בעד זה אקנה לך עוגות."
איוון הסכים, לקח כיכר לחם והלך לקבר של אבא.
התיישב שם ומחכה.

בחצות נפתחה האדמה, אבא יצא מהקבר ושאל
"מי כאן? האם אתה בני הבכור? ספר מה קורה
ברוסיה – האם כלבים נובחים, זאבים מייללים או
בנים שלי בוכים?"
ואיוון עונה "זה אני, הבן שלך. וברוסיה הכל שקט."
אבא אכל לחם ונשכב בקבר. ואיוון חזר הביתה,
ובדרך אסף פטריות.
בא, והאח הבכור שואל "ראית את אבא?"
"ראיתי."
"אכל לחם?"
"אכל, אכל לשובע."

הגיע הלילה הבא ותורו של הבן האמצעי. והוא,
ספק מתעצל, ספק מפחד ואומר לאחיו הצעיר
"וואניה, לך לאבא במקומי. אקנה לך סנדלים."
"טוב."
איוון לקח לחם, הלך לבית הקברות, התיישב ליד
קבר של אבא ומחכה.

בחצות נפתחת האדמה, אבא מתרומם ושואל "מי
כאן? האם אתה בני אמצעי? ספר מה קורה
ברוסיה – האם כלבים נובחים, זאבים מייללים או
בנים שלי בוכים?"
ואיוון עונה "זה אני, הבן שלך. וברוסיה הכל שקט."
אבא אכל לחם ונשכב בקבר. ואיוון חזר הביתה
ובדרך שוב אסף פטריות.
האח האמצעי שואל "אבא אכל לחם?"
"אכל. אכל לשובע."

בלילה השלישי הגיע תורו של איוון. והוא אומר
לאחיו "הלכתי כבר שני לילות. לכו אתם לקבר של
אבא, ואני אשאר בבית, אנוח."
עונים לו האחים "מה אתך, וואניה. אתה כבר רגיל.
מוטב שתלך אתה."
"טוב. שיהיה כך."
לקח איוון לחם והלך.

בחצות נפתחה האדמה ואבא התרומם מהקבר.
"מי כאן? זה אתה, בני הצעיר וואניה? אמור מה
קורה ברוסיה – האם כלבים נובחים, זאבים
מייללים או בנים שלי בוכים?"
ואיוון עונה "זה אני, הבן שלך וואניה. וברוסיה הכל
שקט."
אבא אכל לחם ואומר לו "אתה יחידי שמילאת את
בקשתי לבוא שלושה לילות לקבר שלי."

קח את הרסן הזה. תצא לשדה ריק וקרא
"חומי-שומי, בוא אלי, עמוד לפניי זקוף כמו עץ."
יבוא אליך סוס. כנס לאוזנו הימנית ותצא משמאלית
ותהפוך לבחור כארז. שב על הסוס וסע."
איוון לקח את הרסן, הודה לאבא וחזר הביתה,
ובדרך שוב אסף פטריות.
בבית שואלים האחים "ראית את אבא?"
"ראיתי."
"אכל לחם?"
"אבא אכל לחם ולא ביקש לבוא יותר."

באותו הזמן הצאר הכריז שכל האנשים הצעירים, רווקים, לא נשואים, צריכים להגיע לחצר המלוכה. בת הצאר, היפה מכולן, החליטה לבנות לעצמה מגדל בעל שתיים-עשר קומות. היא רוצה לשבת בקומה העליונה של המגדל ולחכות עד שאיש צעיר כלשהו יגיע אליה בדילוג אחד של סוס וינשק לה בשפתייה.

הצאר ימסור אותה לאישה לאיש זה, מי שלא יהיה, עשיר או עני, ועוד חצי ממלכה ייתן כתוספת. נדברו האחים של איוון והחליטו לנסות את מזלם. הם האכילו את סוסיהם בשיבולת שועל טובה, התלבשו בבגדים נקיים, סרקו את שערותיהם. איוון יושב על התנור ואומר להם "אחים, קחו אותי אתכם לנסות את מזלי."

"טיפש מהתנור! מוטב שתלך לחפש פטריות ביער מאשר להצחיק בני-אדם!"

עלו האחים על סוסיהם הטובים, חבשו כובעים,
שרקו, דהרו, רק אבק נשאר אחריהם.
ואיוון לקח את הרסן, יצא לשדה ריק וקרא כפי
שאמר לו אבא "חומי-שומי, בוא אלי, עמוד לפניי
זקוף כמו עץ."
ממקום כלשהו הופיע סוס, רץ עד שאדמה רועדת,
להבה מנחיריו פורצת, ענן עשן מאוזניו.
נעצר לפני איוון ושואל "מה רצונך?"
איוון הביט על הסוס, מתג אותו, זחל באוזנו
הימנית, יצא מהשמאלית ומיד הפך לבחור נאה כל
כך שלא ניתן לתאר במילים ולא לכתוב בעט. עלה
על הסוס ורכב לחצר הצאר. חומי-שומי רץ, אדמה
רועדת, מקפץ על הרים ועמקים, מדלג על עץ
ושיח.

הגיע איוון לחצר הצאר ושם המוני עם התאספו.
במגדל גבוה בעל שתיים-עשרה קומות יושבת בת
הצאר היפה מכולן. והצאר יוצא ואומר "מי מכם,
הצעירים, בדילוג אחד יקפוץ וינשק לה בשפתיים,
לזה אתן אותה לאישה, ועוד מחצית המלכות
כתוספת."
התחילו בחורים צעירים לקפוץ על סוסיהם, אבל
איפה...! זה גבוה, לא ניתן להגיע. התבזז גם
האחים של איוון, אפילו למחצית גובה לא הגיעו.
הגיע תורו של איוון. הוא האיץ את חומי-שומי, דילג
ורק עוד שתי קומות היו חסרים עד הנסיכה. הוא
הסתובב, הסוס לקח תנופה אדירה, כמו אש עבר
ליד החלון. ואיוון נישק לנערה היפה מכולן בשפתיה
המתוקים. והנסיכה נתנה לו מכה בראש ובטבעת
שלה החתימה אותו.

הקהל סביב התחיל לצעוק "עצור! תעצרו אותו!"
אבל אפילו זכר ממנו לא נשאר. רכב איוון לשדה
ריק, ניכנס לחומי-שומי לאוזנו השמאלית, יצא
מהימנית והפך שוב לאיוון-טיפשון. שחרר את
הסוס, קשר לעצמו את הראש במטפחת, הלך
הביתה ובדרך עוד אסף פטריות.
הגיעו הביתה גם האחים. מספרים איפה היו ומה
ראו.

"היו בחורים טובים, ואחד טוב מכולם. עף על הסוס
שלו ונישק לבת הצאר בשפתיים." ראו מאין הגיע,
אבל לא ראו לאן נסע.
ואיוון יושב על התנור ואומר "אולי זה אני הייתי?"

כעסו עליו האחים "טיפש ומדבר שטויות. שב על התנור ואוכל את הפטריות שלך."
למחרת קרא הצאר לחגיגה בארמון שלו את כל הדוכסים וקצינים ואנשים פשוטים, צעירים וזקנים, עשירים ועניים. גם אחים של איוון התכוננו ללכת לשם. איוון אומר להם "קחו אותי אתכם!"
"למה לך, טיפש, להצחיק אנשים! שב על התנור ותאכל את הפטריות שלך."
בשקט הוריד איוון את המטפחת מראשו ומשם, איפה שבת הצאר הכתה אותו בטבעת, בא אור גדול, החדר הואר כאילו באש.
האחים נבהלו וקראו "מה אתה עושה? עוד תשרוף את הבית!"

עלו האחים על סוסים ורכבו, ואיוון הלך ברגל.
כשהגיע לחגיגה אצל הצאר התיישב בפינה. בת
הצאר, היפה מכולן, התחילה ללכת בין האורחים.
מגישה קערה עם דבש ומחפשת אצל מי חותמת
שלה על הראש. עברה את כל האורחים, ניגשה
לאיוון ואיכשהו הלב בחזה שלה התחיל לדפוק
חזק. הביטה עליו והוא כולו מרוח בפיח, שערות
שלו פרועות. התחילה בת הצאר לשאול אותו "מי
אתה? מאין? מדוע קשרת את הראש?"
"נפצתי."

הורידה לו בת הצאר את המטפחת מראשו של
איוון וקראה "זו החותמת שלי! זה החתן שלי!"
ניגש אליהם הצאר ואומר "איזה חתן הוא! סתם
טיפש אחד, כולו מרוח בפיה."
אומר איוון לצאר "תרשה לי להתרחץ."
הצאר הסכים.

איוון יצא לחצר וקרא "חומי-שומי, בוא אלי, עמוד
לפניי זקוף כמו עץ."
ומיד מאין שהוא רץ הסוס, אדמה רועדת, מנחיריים
להבה פורצת, מאוזניים ענני עשן יוצאים.
ניכנס איוון באוזנו הימנית, יצא בשמאלית ונעשה
לבחור כארז, נאה כל כך שלא ניתן לספר, לא
לכתוב בעט.
איך התפלאו הסובבים.
לא עבר זמן, ואחרי החגיגה השמחה באה חתונה.

